

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 19^{ΗΣ} ΜΑΪΟΥ 1966

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἦ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Σπ. Μαρινᾶτος, παρουσιάζων τὸ ὑπὸ τὸν δηλούμενον κατωτέρω τίτλον βιβλίον τοῦ κ. Β. Καραγεώργη, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω πρὸ τῆς ὀλομελείας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηρῶν τὸ βιβλίον τοῦ κ. Βάσσοῦ Καραγεώργη, *Nouveaux Documents pour l'étude du Bronze Récent à Chypre, 1965*.

Ὡς ἤδη ὁ τίτλος καθιστᾷ φανερόν, τὸ βιβλίον ἐκλέγει σημεῖα κατάλληλα, ὅπως καταστήσῃ σαφεστέραν τὴν ἱστορίαν τῆς τελευταίας περιόδου τοῦ χαλκοῦ, ἦτοι τοῦ β' ἡμίσεος τῆς β' χιλιετηρίδος π.Χ. ἐν Κύπρῳ. Πρόκειται περὶ περιόδου κρισίμου διὰ τὴν ἱστορίαν ὀλοκλήρου τῆς Μεσογείου γενικῶς. Ὡς ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς παρατηρεῖ, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κυριαρχοῦν αἱ Μυκηναϊκαὶ σπουδαὶ οὐ μόνον λόγῳ σπουδαίων ἀνασκαφῶν, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Μυκηναϊκῆς γραφῆς. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐτοποθέτησε καὶ τὴν Κυπριακὴν ἀρχαιολογίαν εἰς τὸ ἐπίκεντρον τῆς ἐρεῦνης.

Ὁ συγγραφεὺς κατὰ πρῶτον ἐκλέγει τὴν ἀνασκαφὴν ὀρισμένων τάφων, οἵτινες, ὡς παρουσιάζοντες ἐνιαῖα εὐρήματα, εἶναι σπουδαῖοι πρὸς ἀπηκριβομένην γνῶσιν τῆς πορείας τοῦ πολιτισμοῦ. Οὕτως εἰς τινὰς περιπτώσεις ἢ τελευταία περίοδος τοῦ χαλκοῦ παρουσιάζει ἀκόμη τάφους μὲ ἀμιγῆς ἐντόπιον περιεχόμενον, χρονολογίας Ὑστεροκυπριακῆς I (ἦτοι τοῦ 16ου αἰῶνος). Ἀποτόμως ὁμοῦς, κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς Ὑστεροκυπριακῆς II ἐποχῆς, ἦτοι εὐθὺς μετὰ τὸ 1500 π.Χ., παρουσιάζεται τὸ Μυκηναϊκὸν στοιχεῖον. Εἶναι τόσον ζωηρόν, ὥστε εἰς τινὰς περιπτώσεις τὸ ἥμισυ τῶν ἀγγείων τῶν τάφων εἶναι Μυκηναϊκά.

Παρά τὰς περὶ εἰσαγωγῆς πάντων τῶν Κυπρομνηναϊκῶν ἀγγείων ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἢ ἄλλου τινὸς κέντρον γνώμας, ὁ συγγραφεὺς ὀρθῶς ὑποστηρίζει τὴν ἐντοπιᾶν παραγωγῆν. Μνηναϊκοὶ τεχνῖται, ἐγκατασταθέντες εἰς τὰ Νότια καὶ τὰ Ἀνατολικά παράλια τῆς νήσου, κατασκευάζουν ἐπὶ τόπου τὰ ἀγγεῖα των. Τελείως ἀποδεδειγμένον δὲν εἶναι βεβαίως τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' εἶναι ἄκρως πιθανόν.

Εἰς ἄλλο κεφάλαιον ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται τὰ ἀγγεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰδικὰ σχήματα προσιδιάζοντα εἰς μόνην τὴν Κύπρον. Ἰδιαιτέραν θέσιν κατέχουν μεταξὺ αὐτῶν οἱ Κυπρομνηναϊκοὶ κρατῆρες, ζωγραφούμενοι κυριώτατα εἰς τὸν λεγόμενον Ζωγραφικὸν ρυθμὸν, ὅστις φαίνεται ὡς νὰ προσιδιάζη εἰς τὴν Κύπρον. Ἰδιαιτέρας τέλος πραγματείας τυγχάνουν ἀγγεῖα τινὰ προσιδιάζοντα κυρίως εἰς Κύπρον καὶ φέροντα παραστάσεις ἀγροῖκου χαρακτῆρος. Ὁ ρυθμὸς οὗτος ὀνομάζεται διὰ τοῦτο ἀκατέργαστος ρυθμὸς (*Style rude, wild style*).

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Καραγεώργη ἀποτελεῖ ἀξιοσημείωτον συμβολὴν οὐ μόνον εἰς τὰ Κυπριακά, ἀλλὰ καὶ τὰ Μνηναϊκά γενικώτερον προβλήματα τῆς Ὑστεροχαικῆς ἐποχῆς. Ἡ ὑποτιθεμένη ἐγκατάστασις τῶν τεχνιτῶν, οἵτινες θεωροῦνται Μνηναϊκῆς καὶ οὐχὶ Μινωϊκῆς προελεύσεως, ἴσως μέλλει ταχέως νὰ ἐξηγηθῇ πληρέστερον διὰ συσσωματώσεως αὐτῆς εἰς τὸ γενικὸν πρόβλημα τῆς «Διασπορᾶς». Κατὰ τὴν νεωτάτην δηλαδὴ ἐρμηνείαν, περὶ τὸ 1470 συμβαίνει καταστροφὴ καὶ ἐρήμωσις τῆς Κρήτης, ὀφειλομένη εἰς τὴν θεομηρίαν τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἠφαιστείου τῆς Θήρας. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἡ Μνηναϊκὴ Ἑλλάς ἀποκτᾷ τέχνην, πολυανθρωπίαν καὶ δύναμιν, ὀφειλομένην προφανῶς εἰς τοὺς Κρήτας πρόσφυγας. Ἡ ἀποικιακὴ κίνησις τῶν Μνηναίων ἀρχίζει εὐθὺς ἀμέσως.

Οἱ περὶ τὸ 1400 ἐγκατασταθέντες εἰς Κύπρον Μνηναῖοι προέρχονται ἴσως ἐκ τῆς Δυτικῆς Πελοποννήσου, ὡς ἐνδείξεις τινὲς καὶ τῆς τέχνης καὶ τῆς γλωσσολογίας ὑποδεικνύουν.